

Bergen 11.04.2023

Helse Bergen HF takker for anledning til å uttale seg angående forslag til endringer i smittevernloven (isolering og smittekarantene) og helseberedskapsloven (medisinsk utstyr).

Generelt

Under koronapandemien var det behov for midlertidige forskriftshjemler i smittevernloven og helseberedskapsloven, og formålet med lovforslagene i dette konkrete høringsnotatet er å sikre forsvarlig beredskap med oppdatert regelverk når midlertidige hjemler opphører 1. juli 2023. Forslaget om å gjøre midlertidig forskriftstekst permanent er i seg selv lite kontroversielt. Det bør likevel gjøres oppmerksom på at dagens liste over allmenfarlige smittsomme sykdommer består av svært ulike agens (både virus og bakterier) som skiller seg fra hverandre både i smittemåte og i sykdommens alvorlighetsgrad. Dette har konsekvenser for hvilke smitteverntiltak som er hensiktsmessige i ulike situasjoner knyttet til individuelle agens.

Spesifikt angående forslag til ordlyd i ny § 4-3

Angående forslag til ordlyd i ny § 4-3 a Forskrift om isolering, smittekarantene og andre begrensninger i bevegelsesfrihet:

b) smittekarantene for personer som har økt risiko for den allmennfarlige smittsomme sykdommen etter nærkontakt med en smittet eller antatt smittet person, eller annen smittekilde.

Kongen kan i forskrift fastsette andre begrensninger i bevegelsesfriheten for personer som omfattes av første ledd, og nærmere krav til undersøkelser i forbindelse med, eller til erstatning for, isolering, smittekarantene eller begrensninger i bevegelsesfriheten.

Slik forskrift kan bare gis dersom det er et alvorlig utbrudd av den allmennfarlig smittsomme sykdommen, jf. § 1-3 nr. 4.

Definisjonen av nærkontakt etter gjeldende Covid-19-forskrift § 3 er laget spesifikt ut fra kunnskap om SARS CoV-2-viruset og hvordan dette viruset spres fra person til person. Denne nærkontakt-definisjonen kan ikke overføres som generelt begrep knyttet til alle de forskjellige smittestoffene som i dag står på listen over allmenfarlig smittsom sykdom. I forslag til ny ordlyd bør det derfor være tilstrekkelig å vise til økt risiko for allmenfarlige smittsom sykdom, og nærkontaktbegrepet bør fjernes. Presis definisjon av hva økt risiko innebærer må konkretiseres spesielt for hver enkelt navngitte sykdom. Det er stor forskjell på hvordan blodbårne virus smitter fra person til person (Hiv-virus og hepatitt-virus) sammenlignet med for eksempel kikhoste (pertussis).

På samme måten savner vi en tydelig definisjon av begrepet *alvorlig utbrudd*.

For eksempel vil en antibiotikaresistent bakterie (meticillin-resistente gule stafylokokker og vancomycin-resistente enterokokker) ofte være del av normalfloraen til en smittet person, og smittede personer er ikke klinisk syke. Kryssmitte med meticillin-resistente gule stafylokokker mellom to personer i en helseinstitusjon vil ikke kunne betegnes som et alvorlig utbrudd, mens kryssmitte med poliomyelitt mellom to personer er en helt annen sak. Sykdommer som står på listen

over allmenfarlig smittsom sykdom er ikke like, tvert imot. Sykdommens smittsomhet, smitemåte, alvorlighetsgrad og utbruddspotensiale må alltid ligge til grunn i vurderingen av om bestemmelser i lov og forskrift er oppfylt. I vår støtte til forslaget legger vi til grunn at en oppdatert forskrift om isolering, smittekarantene og andre begrensninger i bevegelsesfrihet ledsages av en utfyllende smittevernaglig veileder. Det bør være entydige definisjoner knyttet til begreper som *økt risiko* og *alvorlig utbrudd* slik at forskriften tolkes så likt som mulig av alle som leser denne. Det må sikres en enhetlig oppfattelse av hva som ligger i begrepet *klar medisinskaglig begrunnelse*, hva som vil være nødvendig av hensyn til smittevernet og hva som etter en tverrfaglig helhetsvurdering fremstår som tjenlig i den enkelte konkrete situasjon.

Egne erfaringer fra covid-19-pandemien tilsier at risiko-begrepet tolkes svært ulikt fra person til person, og dette i seg selv utgjør en risiko for implementering av smitteverntiltak (for strengt eller for lite strengt, eller feile tiltak). Personer uten medisinsk eller smittevernaglig kompetanse ser gjerne på allmenfarlig smittsom sykdom som en felles betegnelse for sykdommer som ligner hverandre, hvilket ikke er tilfelle.

På vegne av Helse Bergen HF;

Dorthea Hagen Oma
Smittevernoverlege
Seksjon for pasientsikkerheit, FoU-avdelinga
Haukeland Universitetssjukehus
55 97 53 80